

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

Az adatvédelem büntetőjogi aspektusai

Szerző:

dr. Fekete Szilvia

Szekszárd, 2024. december 6.

„A büntetőeljárás során az eljárásban részt vevők személyes adatait több hatóság is megismeri, tárolja, használja, az adatok kezelése, átadása a bűnüldözési célokból akár más országokba is megtörténhet. Emellett a büntetőügyeket gyakran nagy érdeklődés kíséri. Az adatvédelem a résztvevők személyes, sok esetben különleges adatai tekintetében kiemelt szerepet kap; a technika fejlődésével, az okoseszközök megjelenésével azonban számos kihívást is tartogat a jogalkotók és a jogalkalmazók számára egyaránt.”¹

A cikkem fő célkitűzése, hogy bemutassam a büntetőeljárásokban a személyes adatok kezelésének jogalapját, jogszabályi hátterét, valamint az adatvédelmi bűncselekményeket.

1. Adatvédelemre vonatkozó jogi szabályok

1.1. Alaptörvény

„Magyarország Alaptörvénye a VI. cikkében rögzíti az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapjogai között rögzíti a személyes adatok védelméhez való jogot. Az adatvédelem az alapjogok harmadik generációjához tartozik. A technikai fejlődés és a modern állami funkciók, illetve az állami nyilvántartások körének bővülésével került alkotmányos védelem alá. A személyes adatok védelmét az állam jogalkotással biztosítja a nemzetközi szerződésekben, uniós szabályokban lefektetett keretek között. Emellett az Alaptörvény a XXVIII. cikkben rögzíti a büntetőeljárás nyilvánosságához való jogot is. Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el. A nyilvánosság követelménye garanciális jellegű alapelv, ez biztosítja az igazságszolgáltatás működésének átláthatóságát, ellenőrizhetőségét;

¹infojegyzet_2024_10_buntetoeljaras_adatkezeles

https://www.parlament.hu/documents/d/guest/infojegyzet_2024_10_buntetoeljaras_adatkezeles?_gl=1*1yzm1ea*_gcl_au*M Tk5NjE2NTI4OS4xNzMzMzg2NDM2*_ga*MTMxODQ5NTUxMS4xNzMzMzg2NDM3*_ga_MBTGG7KX5Y*MTczMzM4NjQzNi4xLjEuMTczMz M4NzE4MC4zNy4wLjY2MDk0MTY3NA..

így a büntetőeljárás, mint az állami büntetőigény érvényesítésének formája, több tekintetben is korlátozza a magántitok és a személyes adatok védelmét az eljárás során.”² Szintén ebben az alaptörvényi rendelkezésben került rögzítésre a tisztességes eljáráshoz való jog, „amelynek az egyik, az Alaptörvényben nem nevesített, de általánosan, az alkotmánybírói gyakorlatban is elismert részeleme, a „fegyverek egyenlősége”. Ez biztosítja, hogy a vádnak és védelemnek egyenlő esélye és alkalma lehessen tény- és jogkérdésben állást foglalni. Ennek részeként az ügyben releváns adatokat a vád, a terhelt és a védő ugyanolyan részletességben megismerheti. A titokvédelem követelményeit azonban mindkét oldalt egyaránt köteles megtartani.”³

1.2. GDPR, mint általános adatvédelmi előírás

Az Európai Parlament és a Tanács 2016/679 rendeletét, a GDPR-t, mint általános adatvédelmi rendeletet kell alkalmazni a személyes adatokon végzett bármely műveletre vagy műveletek összességére, így a bíróságok tevékenységére is, hiszen a bíróságok mind igazságszolgáltatási, mind egyéb feladataik ellátása során nagyon sokféle személyes adatot kezelnek. A GDPR (20) preambulum bekezdése deklarálja is, hogy főszabályként ezt a rendeletet kell alkalmazni a bíróságok és más igazságügyi hatóságok tevékenységeire, azonban a tagállamokat felhatalmazza arra, hogy saját jogrendszerükben az ilyen jellegű személyes adatok kezelésével összefüggésben végzett kezelési műveleteket és eljárásokat pontosabban meghatározzák

Személyes adat kezelése csak a GDPR-ban meghatározott valamely jogalap alapján történhet. A bírósági adatkezelések jogalapja a GDPR 6. cikk (1) bekezdés e.) pontja szerinti, azaz az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány keretében végzett feladat végrehajtáshoz szükséges. Ezen adatkezelés jogalapját az uniós jognak vagy azon tagállami jognak kell megállapítania, amelynek hatálya alá az adatkezelő tartozik.

² infojegyzet_2024_10_buntetoeljaras_adatkezeles s

³ 6/1998. (III. 11.) AB határozat

Különleges személyes adat kezeléséhez azonban a jogalapon túl egyéb feltételek (GDPR 9.cikk (2) bekezdés f.) pont) fennállása is szükséges, nevezetesen az, a bíróság igazságszolgáltatási jogkörében járjon el.

1.3. Az Információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény

A GDPR előírásai általános jelleggel alkalmazandóak ugyan, de amint azt már fent említettem, tagállami jog a személyes adatok kezelésével és védelmével kapcsolatban pontosabb szabályokat állapíthat meg. Magyarországon az információs önrendelkezési jogról szóló 2011. évi CXII. törvény (továbbiakban: Infotv.) teszi ezt meg, amikor a 2.§ (2) bekezdésében meghatározza, hogy a GDPR mely pontjait kell kiegészítésekkel alkalmazni. Az Infotv. egyebekben a bűnüldözési célú adatkezelésekre vonatkozik, a polgári eljárás során történő adatkezelés körében az nem értelmezhető, a büntetőeljárásokban azonban igen.

A törvény gondossági kötelezettséget is előír a bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság számára, amely a személyes adatok vonatkozásában az azok védelmére utalásban merül ki, hiszen a személyes adatok védelmének elemei törvényi szinten részleteiben is rendezettek. Előfordulhat és a gyakorlatban is előfordul azonban, hogy az egyébként zártan kezelhető személyes adatokon kívül a büntetőügy iratai közé olyan üzleti és egyéb gazdasági titkok, vagy egyéb védett adatok kerülnek, amelyeket az eljárás résztvevői által az általános szabályok szerint megismerhető ügyirat tartalmaz. Mivel az ilyen ügyirathoz történő hozzáférés - még ha jelentős gazdasági érdekeket is sérthet - a büntetőeljárás garanciák szempontjából nem korlátozható, a törvény a védett adatok vonatkozásában a gondossági kötelezettséget a szükségtelen nyilvánosságra hozatal és az illetéktelen személy általi megismerés megakadályozásaként határozza meg. A törvény e szabálya értelmében így a személyes adatnak nem minősülő védett adat - értelemszerűen akkor, ha annak védett adat minősége a bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság előtt ismert - az adatkörre vonatkozó ágazati jogszabály előírása hiányában is védelemben részesül a büntetőeljárásban, hogy az legfeljebb a törvény rendelkezései alapján az adat, illetve az azt tartalmazó ügyirat megismerésére jogosult számára legyen hozzáférhető.

Egyes ágazati törvények azt írják elő, hogy az egyébként titokban tartandó védett adatok csak az adott ágazati törvényben szabályozott esetekben adhatók ki harmadik személynek, másrészt az érintett adatok titokban tartásának kötelezettsége alól csupán a büntetőeljárást lefolytató hatóságok javára adnak felmentést. A törvény ezért a büntetőeljárás résztvevőit megillető ügyirat-megismerési jogosultság és a személyes adatokra, valamint a védett adatokra vonatkozó külön jogszabályi rendelkezések összhangja érdekében rögzíti, hogy az érintett adatkörre vonatkozó jogszabály eltérő rendelkezése hiányában a büntetőeljárásban részt vevő személy a törvény rendelkezései alapján megismert személyes adatot és védett adatot a büntetőeljárás jogai gyakorlásához vagy kötelezettségei teljesítéséhez szükséges mértékben és ideig kezelheti.

A büntetőeljárás eredményes lefolytatása érdekében a törvény a személyes adatok és védett adatok törlésére vonatkozó korlátot állít fel, amennyiben azok az eljárás befejezéséig kizárólag a törvényben meghatározott esetekben - pl. a leplezett eszközök vagy az adatkérés szabályai szerint - törölhetők.

1.4. Egyéb, személyes adatokat és azok kezelését is érintő jogszabályok

Egyéb, bírósági igazságszolgáltatási tevékenység során alkalmazandó jogszabályoknak is van személyes adatok kezelését érintő rendelkezése, melyek közül a leggyakrabban előfordulóakra a teljesség igénye nélkül az alábbiakban szeretnék utalni.

A bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet (továbbiakban: Bűsz.) határozza meg annak részletszabályait, hogy az ügyben iratbetekintési joggal rendelkezők miként gyakorolhatják e jogukat.

A minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény rendelkezései az irányadóak, ha valaki olyan ügyben kíván irat megtekintési jogával élni, mely ügyben a nyilvánosságot minősített adat védelme érdekében zárták ki.

A köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény rendelkezései irányadóak a bíróságokon történő személyes adatot tartalmazó anyagra vonatkozó kutatásokra.

A sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény bizonyos rendelkezései szintén alkalmazandók a tárgyalások nyilvánosságával kapcsolatosan.

A bíróságok egységes iratkezelési szabályzatáról szóló 17/2014. (XII. 23.) OBH utasítás, (továbbiakban: Beisz.) mondja meg pontosan, hogy a Pp.162.§ (6) bekezdésben meghatározott, az adatkezelés időbeli hatályát kijelölő selejtezési időpontosan mennyi ideig tart.

2. Adatvédelmi kérdések a büntetőeljárás egyes szakaszaiban:

2.1. A nyomozási szak adatvédelmi kérdései

A büntetőeljárás a nyomozással kezdődik, ahol alapvetően a titkosság elve érvényesül. Ennek érdekében az eljárási cselekményeken csak azok a személyek vesznek részt, akik részére azt az eljárásjog lehetővé vagy kötelezővé teszi. Adatvédelmi kérdések azonban már a büntetőeljárás ezen szakaszában is felmerülnek. A gyanúsított a személyazonossága megállapításához szükséges adatait köteles közölni abban az esetben is, ha a vallomástételt megtagadja, a jegyzőkönyv tehát tartalmazza az ő személyes adatait.

Nyomozati szakban azonban nemcsak gyanúsítottak kihallgatására kerül sor, hanem tanúkéra is, akik kérhetik adataik zárt kezelését, amely biztosítja, hogy személyes adataik ne kerülhessenek se a gyanúsított, sem az iratok megismerésére jogosultak tudomására. A zárt adatot személyenként elkülönített, zárt, lepecsételt borítékban kell elhelyezni, azt csak bíró vagy a bírói utasítást teljesítő személy nyithatja fel, a felnyitás tényét, időpontját a borítékra fel kell jegyezni.

2.2. Az iratismertetés - a személyes adatok megismerhetősége

A Be. 101.§ (1) bekezdése szerint a nyomozati szak végén az iratmegismerés joga megilleti a gyanúsítottat, gyanúsítottkénti kihallgatását követően, a védőt, valamint - korlátozottabb mértékben - a sértettet és az egyéb érdekeltet, vagyoni érdekeltet is. Az iratok megismerésének előírása az is, hogy gyanúsított és a védő az eljárás valamennyi ügyiratát (a papíralapú és az elektronikus ügyiratot

is)⁴⁵ a vádemelés előtt legalább egy hónappal, teljes terjedelmében megismerhesse, és indítványait, észrevételeit megtehesse.

Felmerülhet adatvédelmi kérdésként, hogy a gyanúsított és a védője minden iratot megismerhet-e, a különleges személyes adatokat is beleértve, ami a nyomozás során keletkezett és, mi a biztosíték arra, hogy azok nem jutnak illetéktelen kezekbe?

A Be. a 98.§ (1) bekezdésében a hatóságok kötelezettségévé teszi azt, hogy büntetőeljárásban kezelt védett adat szükségtelenül ne kerüljön nyilvánosságra, ne juthasson illetéktelen személy tudomására, és a személyes adat védelme biztosított legyen. „Ezen elméleti alapvetés mellett, a jogalkotó gyakorlati garanciákat is előír, mint például azt, hogy az ügyiratok megismerése előtt meg kell állapítani az érintett személyazonosságát, és ez alapján meg kell győződni arról, hogy a Be. alapján milyen eljárási minőségben jogosult az ügyirat megismerésére, gondoskodni kell arról, hogy az ügyiratot arra nem jogosult személy ne ismerhesse meg, hogy az ügyirat megismerésének biztosítása felügyelet mellett - így különösen a bíróság, az ügyészség, illetve a nyomozó hatóság erre feljogosított tagjának vagy ügyviteli alkalmazottjának ellenőrzésével - történjen, a papíralapú ügyirat megőrzéséről, épségének védelméről, különösen arról, hogy a megismerésre jogosult a papíralapú ügyiratot ne bontsa meg és az elektronikus ügyirat biztonságos kezeléséről, különösen az informatikai biztonsági szabályok megtartásáról, és arról, hogy ne lehessen a megismerést biztosító technikai eszközt megrongálni, illetve az elektronikus ügyirat tartalmát megváltoztatni vagy azt megsemmisíteni.”⁶

⁴ 12/2018. (VI. 12.) IM rendelet az egyes büntetőeljárás cselekményekre és a büntetőeljárásban 15.§ (1) bekezdés

⁵ 12/2018. (VI. 12.) IM rendelet az egyes büntetőeljárás cselekményekre és a büntetőeljárásban 15.§ (1) bekezdés

⁶ 12/2018. (VI. 12.) IM rendelet az egyes büntetőeljárás cselekményekre és a büntetőeljárásban 15.§ (1) bekezdés

2.3. Az ügyészségi szak - vádemelés

Amennyiben az ügyészség úgy dönt, hogy vádemelésnek van helye, az a vádirattal történik, amelynek egyik törvényes eleme a vádlott azonosításra alkalmas megjelölése⁷, „mivel az ismeretlen személlyel szemben emelt vád nem tartalmazza a törvényes elemeket. A vádirat tartalmazza a vádlott nevét, születési helyét és idejét, lakcímét, tartózkodási helyét, értesítési címét, személyazonosító okmányának számát, valamint állampolgárságát.”⁸

2.4. Az adatkezelés és annak jogalapja a büntetőeljárás bírósági szakaszában - a Be. adatvédelmi klauzulája

A büntető eljárási törvény (továbbiakban: Be.) határozza meg pontosan a bíróság igazságszolgáltatási tevékenysége körében végzett adatkezelési tevékenységét és annak kereteit egy büntetőeljárás során. A Be. adatkezelési klauzulája, a 97. § (1) és (2) bekezdése adja meg a felhatalmazást a bíróságok számára a büntetőeljárás során felmerülő személyes adatok kezeléséhez, amikor rögzíti, hogy a bíróság a büntetőeljárás lefolytatása céljából megismerheti és kezelheti mindazon személyes adatot, amely az e törvényben meghatározott feladatainak ellátásához szükséges, valamint azokat a törvény alapján védett titkot és hivatás gyakorlásához kötött titkot (a továbbiakban együtt: védett adat), amely e törvényben meghatározott feladatainak ellátásához szükséges.

A bíróság igazságszolgáltatási feladatai ellátása során személyes adatokat gyűjt, kezel a bírósági eljárás megfelelő lefolytatásának garantálását szem előtt tartva.

„Annak érdekében, hogy az igazságszolgáltatási feladataik során biztosítva legyen a bírói kar függetlensége, a felügyeleti hatóságok hatásköre nem terjedhet ki a személyes adatok olyan kezelésére, amelyet a bíróságok igazságszolgáltatási feladatkörükben eljárva végeznek. Lehetővé

⁷ 12/2018. (VI. 12.) IM rendelet az egyes büntetőeljárás cselekményekre és a büntetőeljárásban 15.§ (1) bekezdés

⁸ Mándi Veronika (2023): A személyes adatok kezelése a büntetőeljárásban és a nyilvánosság kapcsolata, Büntetőjogi Szemle 2023/1.

kell tenni, hogy az ilyen adatkezelési műveletek felügyeletével a tagállamok igazságügyi rendszerén belül olyan szakosodott szerveket bízzanak meg, amelyek elsősorban biztosítják a rendeletben foglalt szabályoknak való megfelelést, növelik a bírói kar tudatosságát a személyes adatok kezelésével kapcsolatos kötelezettségeik tekintetében és kezeli az adtakezelési tevékenységgel kapcsolatos panaszokat.”⁹ Az előbbi preambulumbekzdés fényében kell értelmezni rendelet 55. cikkének (3) bekezdését, mely pusztán kimondja, hogy a felügyeleti hatóságok hatásköre nem terjed ki a bíróságok által igazságügyi feladataik ellátása során végzett adatkezelési műveletek felügyeletére. Arról, hogy a magyar jogrend milyen módon biztosítja a bíróságok adatkezelési tevékenységének felügyeletét, a dolgozat későbbi szakaszában fogok részletesebben kitérni.

„Az uniós jog az igazságügyi feladatokra ráhelyez egy kötelezően betartandó átfogó adatvédelmi keretet, miközben azzal egyidejűleg számtalan tartalmi kibúvót megenged.”¹⁰

Ilyen „kibúvó”, amikor eltérést enged a GDPR a bíróságoknak a kötelező uniós adatkezelési előíráshoz képest, egyrészt az, hogy a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (továbbiakban: NAIH), mint felügyeleti hatóság hatásköre nem terjed ki a bírósági döntés meghozatalára irányuló peres és nemperes eljárásokban a bíróság által végzett adatkezelési műveletekre. Ezzel a témával a dolgozatom egy későbbi részében kívánok részletesebben foglalkozni.

További eltérési lehetőség a bíróságoknak az uniós főszabálytól az, hogy igazságszolgáltatási tevékenység során végzett adatkezelések esetén nem áll fenn adatvédelmi tisztviselő kinevezésének a kötelezettsége.

⁹ Be.422.§ (1) bekezdés a) pontja

¹⁰ Mándi Veronika (2023): A személyes adatok kezelése a büntetőeljárásban és a nyilvánosság kapcsolata, Büntetőjogi Szemle 2023/1.

A polgári, munkaügyi és közigazgatási eljárásokban a bírói függetlenség és a bírósági eljárások védelme érdekében a GDPR 23. cikk (1) bekezdés f.) pontja további eltérést biztosít. A magyar jogalkotó azonban nem élt a felhatalmazás adta lehetőséggel.

Az adatkezelési műveletek pontosabb meghatározására vonatkozó felhatalmazást biztosít a GDPR 6. cikk (2) bekezdése is, mely szerint a tagállamok a bírósági döntés, mint jogi kötelezettség által előírt jogi kötelezettség teljesítéséhez szükséges, valamint közérdekű vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához szükséges adatkezelés esetén konkrétabb intézkedéseket tarthatnak fenn vagy vezethetnek be, amelyekben pontosabban meghatározzák az adatkezelésre vonatkozó konkrét követelményeket és amelyekben további intézkedéseket tesznek az adatkezelés jogszerűségének és tisztességességének biztosítására.

2.5. Adatkezelés és adatvédelem a büntetés-végrehajtás során

A bírósági eljárást követően a büntetés-végrehajtási szakaszban is érdekes kérdéseket vet fel a személyes adatok kezelése.

A GDPR 2. cikk (2) bekezdés d) pontja szerint a rendelet hatálya nem terjed ki a személyes adatok kezelésre, ha azt a büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzik.

A személyes adatoknak a büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében 2016/680.(EU) Irányelv 1. cikk (1) bekezdése alapján az irányelv a természetes személyek védelmére a személyes adatoknak többek között a büntetőjogi szankciók végrehajtása - így többek között a közbiztonságot fenyegető veszélyekkel szembeni védelem és e veszélyek megelőzése - céljából végzett kezelése tekintetében állapít meg szabályokat.

Ahhoz, hogy egy adatkezelés az irányelv hatálya alá essen, egyrészt szükséges, hogy az adatkezelés célja a büntetőjogi szankciók végrehajtása legyen, másrészt, hogy az adatkezelő az irányelvben meghatározott illetékes hatóság legyen.

„A büntetés-végrehajtásban keletkezett egészségügyi adatok esetében az Infotv. és az irányelv mellett az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény (Eüak.) előírásai szabályozzák az adatkezelést. Amikor a fogvatartott egészségügyi ellátást kap a börtönben, az az ellátás része a büntetés végrehajtásának, az ennek során keletkezett adatok is az irányelv hatálya alá esnek. Az egészségügyi adatok kezelésénél azonban mindig szem előtt kell tartani az Eüak.-ban foglaltakat, továbbá az, hogy az irányelv hatálya alá tartozó adatkezelésről van szó, semmiképpen nem vezethet az érintettnek az érintetti jogainak gyakorlása körében való korlátozásához, ami az egészségügyi adatait illeti.”¹¹

Előfordul, hogy a fogvatartottat egészségügyi intézményben kezelik, mely során a személyes adatai kezelésére is sor kerül. Ez az egészségügyi ellátás ugyan része a büntetés-végrehajtásnak, mégsem a büntetés-végrehajtási intézet, hanem a kórház kezeli azokat, ezért erre adatakezelésre a GDPR rendelkezései az irányadóak.

3. A videófelvétel adatvédelmi kérdései

A technikai fejlődés, az okostelefonok elterjedésének egyik következménye, hogy egyre gyakrabban készül a bűncselekmény elkövetéséről kép- és/vagy hangfelvétel. Ez felvet adatvédelmi kérdéseket is, hogy amennyiben bárki, a gyanúsított tudomása és hozzájárulása nélkül a bűncselekmény elkövetéséről kép- és/vagy hangfelvételt készített, az adatvédelmi szempontból milyen megítélés alá esik, illetőleg, felhasználható-e a büntetőeljárásban?

Erre a kérdésre a Be 167.§ (1) bekezdése adja meg a választ, még hozzá úgy, hogy lehetővé teszi a büntetőeljárásban a törvényben meghatározott minden bizonyítási eszköz szabad felhasználását és minden bizonyítási cselekmény szabad alkalmazhatóságát.

¹¹ GDPR (20) preambulumbekzdés

Amennyiben a felvételt készítő személy a nyomozó hatóságnak adja át a felvételt, ez mindenképpen a magáncélú adatkezelés alóli kivételnek minősül,¹² a felvétel felhasználható bizonyítékként a büntetőeljárásban.

4. Adatkezelés szakértői bizonyítás esetén

Az eljárás lefolytatása során szükséges lehet igazságügyi szakértő bevonása, aki számára a hatóság továbbítja a szükséges személyes, eseteként különleges adatokat.

Az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvénynek (továbbiakban: Szaktv.) is vannak személyes adatok kezelésére vonatkozó előírásai, hiszen a szakértők mind büntető-, mind polgári ügyekben az érintettekre vonatkozó személyes adatokat kezelnek. Amennyiben a bíróságnak olyan speciális kérdésben kell döntenie, amihez a szükséges különleges szakértelme hiányzik, akkor szakértői bizonyítást rendel el. A szakértő adatkezelő, aki részese ugyan a bírósági eljárásnak, de nem az eljárás fővonalában kezeli az adatokat.

„Egy szakértő adatkezelése sajátos annyiban, hogy az adatkezelést az a bírósági, hatósági végzés alapozza meg, amely a szakértőt kirendeli, és a szakértő ehhez a kirendeléshez van kötve. A Szaktv. nem határozza meg tételesen a kezelt adatok körét - ezt a feladat jellegéből adódóan nem is tudja megtenni - és a szakértő által kezelt adatként határozza meg a vizsgálat során felvett adatokat.”¹³

Az igazságügyi szakértői névjegyzékben szereplő szakértő kirendelés folytán az érintett hozzájárulása nélkül is kezelhet személyes adatot, mert a szakértő adatkezelésének -mint a bírósági adatkezelésnek- a jogalapja GDPR 6. cikk (1) bekezdés e) pontja.

¹² C-245/20. főtanácsnoki indítvány 129. pont, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/ALL/?uri=CELEX:62020CC0245> (ECLI:C:2021:822)

¹³ NAIH-5728- /2021. állásfoglalás

A szakértő a fél által adott megbízás alapján is adhat szakvéleményt. A magánszakvélemény készítésének szabályai több ponton eltérnek az igazságügyi szakértőkre vonatkozó szabályoktól, azonban e cikk keretei között csak az adatvédelmi aspektusra, azon belül is az adatkezelés jogalapjára kívánok kitérni. A szakértői törvény a magánszakértő adatkezelését a GDPR 6. cikke (1) bekezdés a.) pontja szerinti hozzájárulási jogalap alá helyezi azzal, hogy *„a szakértő a magánszakértői vélemény elkészítése során rendelkezésére bocsátott vagy tudomására jutott személyes adatokat a megbízás teljesítése céljából csak az érintett személy előzetes írásbeli hozzájárulásával jogosult kezelni. A hozzájárulás megadását vélelmezni vagy kiterjesztően értelmezni nem lehet.”*

„A szakértőt a tevékenysége során tudomására jutott tényekre és adatokra nézve titoktartási kötelezettség terheli, az ügyre vonatkozó tényekről és adatokról csak a hatóság, továbbá az adatok kezelésére jogosult más szerv vagy személy részére nyújthat tájékoztatást.”¹⁴

5. Adatvédelmi bűncselekmények

Az adatvédelem büntetőjogi aspektusai körében nem lehet figyelmen kívül hagyni az adatvédelmi bűncselekményeket sem. A személyes adatok büntetőjogi védelmét a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) rendelkezései adják.

A bűncselekmények ismertetése előtt szükséges néhány adatvédelmi fogalom meghatározása, melyek ismerete szükséges a bűncselekmények elemzéséhez.

A személyes adat fogalmát az Infotv. egyszerűen határozza meg azzal, hogy az érintettre vonatkozó bármely információ. A GDPR ehhez képest sokkal részletesebb szabályozást ad, úgy fogalmaz, hogy azonosított vagy azonosítható természetes személyre vonatkozó bármely információ és meghatározza, hogy azonosítható lehet az érintett név, szám, helymeghatározó adat, online azonosító vagy a

¹⁴ Eszteri Dániel: A GDPR és az Infotv. személyi és tárgyi hatálya címmel az ELTE JOTOKI adatbiztonsági és adatvédelmi szakjogász képzésen 2021. október 29. napján megtartott előadása (Rynes-ügy, EUB 212/13.).

természetes személy testi, fiziológiai, genetikai, szellemi, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára vonatkozó egy vagy több tényező alapján.

A személyes adatok különleges kategóriáit a személyes adatokon belül megkülönbözteti mind az Infotv., mind a GDPR. A két jogforrás lényegében azonos módon sorolja külön kategóriába a személyes adatok ezen körét. E körbe tartozik a faji vagy etnikai származásra, politikai véleményre, vallási vagy világnézeti meggyőződésre vagy szakszervezeti tagságra utaló személyes adatok, valamint a genetikai adatok, a természetes személyek egyedi azonosítását célzó biometrikus adatok, az egészségügyi adatok és a természetes személyek szexuális életére vagy szexuális irányultságára vonatkozó személyes adatok. Ezen adatok köre nem bővíthető és kezelésük főszabály szerint tilos. Kezelésük csak a GDPR-ban meghatározott egyedi esetekben megengedett. A GDPR 9. cikk (2) bekezdése adja meg a felmentést a különleges személyes adatok kezelésének tilalma alól. Jelen tanulmány szempontjából a 9. cikk (2) bekezdés 6. pontjának van jelentősége, mert az jogosítja fel a bíróságokat, hogy igazságszolgáltatási feladatkörükben eljárva különleges személyes adatot kezeljenek. Erre a jogosultságra a bíróságoknak büntető ügyekben különösen nagy szükségük van.

A bűnügyi személyes adatokat a korábbi magyar szabályozás a különleges adatok között szabályozta. „E fogalom magában a büntetőeljárás során vagy azt megelőzően a bűncselekménnyel vagy a büntetőeljárással összefüggésben , a büntetőeljárás lefolytatására, illetve a bűncselekmények felderítésére jogosult szerveknél, továbbá a büntetés-végrehajtás szervezeténél keletkezett, az érintettel kapcsolatba hozható, valamint a büntetett előéletre vonatkozó személyes adatokat (Infotv. 3.§ 4. pont.”¹⁵ A GDPR 10. cikke azonban kivette a személyes adatok ezen körét a különleges adatok közül. Ezen cikk szerint a büntetőjogi felelősség megállapítására vonatkozó határozatokra és a bűncselekményekre és a kapcsolódó biztonsági intézkedésekre vonatkozó személyes adatok kezelését további szigorú feltételekhez köti, így a az közhatalmi szerv felügyelete alatt lehetséges, uniós vagy tagállami jog megfelelő garanciákat tartalmazó szabályozásával vagy a büntetőjogi felelősség megállapítására vonatkozó határozatok nyilvántartása csak közhatalmi szerv által végzett adatkezelés körében történhet.

¹⁵ NAIH-4771-1/2021. számú határozat 8. o.

A bűnügyi személyes adat fogalmát az Infotv. 3.§ 4. pontja határozza meg. Ezen szabályozás szerint e körbe tartozik a büntetőeljárás során vagy azt megelőzően a bűncselekménnyel vagy a büntetőeljárással összefüggésben, a büntetőeljárás lefolytatására, illetve a bűncselekmények felderítésére jogosult szerveknél, továbbá a büntetésvégrehajtás szervezeténél keletkezett, az érintettel kapcsolatba hozható, valamint a büntetett előéletre vonatkozó személyes adat.

Az érintett az azonosított vagy azonosítható természetes személy. Jelen tanulmány szempontjából jelentős érintett az eljárás alá vont személy, akinek az elnevezése a büntetőeljárás különböző szakaszaiban eltérő.

Adatkezelő bárki, aki vagy amely a személyes adatok kezelésének célját, eszközét meghatározza. Az Európai Unió bíróságának egyik döntése alapján az adatkezelői minőség megállapításához nem szükséges, hogy az adatkezelő a személyes adatokat megismerje, azokhoz hozzáférjen, hanem elegendő az is, érdemi döntést hoz az adatkezelést illetően.

Adatkezelés a személyes adatokon végzett bármely művelet. A fogalommeghatározás csak a leggyakoribb adatkezelési műveleteket emeli ki (gyűjtés, rögzítés, rendszerezés, tagolás, tárolás, átalakítás vagy megváltoztatás, lekérdezés, betekintés, felhasználás, közlés, továbbítás, terjesztés vagy egyéb módon hozzáférhetővé tétel útján , összehangolás vagy összekapcsolás, korlátozás, törlés, megsemmisítés), de hangsúlyozni kell, hogy a felsorolás csak példálózó jellegű. Az adatkezelőknek azt kell áttekinteniük, hogy a tevékenységük kiterjed-e a személyes adatok kezelésére.

Adatfeldolgozó bárki, aki vagy amely az adatkezelő nevében személyes adatokat kezel, vagyis adatkezelést végez.

Címzett bárki, akivel a személyes adatot közlik.

5.1. A személyes adattal visszaélés

A Btk. 219.§-a határozza meg a személyes adattal visszaélés bűncselekmény törvényi tényállását. A bűncselekmény jogi tárgya a személyes adatok megismeréséhez és kezeléséhez fűződő jog, ezen keresztül pedig közvetve a személyes adatok védelméhez fűződő társadalmi érdek. A bűncselekmény elkövetési tárgya maga a személyes adat. A személyes adattal visszaélés törvényi tényállása a Btk. úgynevezett keretdiszpozíciói közé tartozik, háttérjogszabálya a GDPR és az Infotörvény.

Az 1/1999. büntető jogegységi határozat mondta ki, hogy ha a Btk. Különös részének valamely rendelkezése keretdiszpozíció, úgy a bűncselekmény elkövetésekor hatályban lévő „kitöltő” jogszabály rendelkezéseit kell alkalmazni a felelősség elbírálásakor. A jogegységi határozat azt is kimondja, hogy ha a keretdiszpozíciót kitöltő jogszabály olyan mértékben megváltozik, hogy a cselekmény a továbbiakban nem minősül bűncselekménynek, az megalapozza az elbíráláskor hatályban lévő jogszabály visszaható hatályú alkalmazását.

A személyes adattal visszaélés bűncselekmény elkövetési magatartásai a jogosulatlan vagy a céltól eltérő adatkezelés, az adatok biztonságát szolgáló intézkedés elmulasztása, illetve a tájékoztatási kötelezettség megszegése. Ez a bűncselekmény csak szándékosan követhető el.

A jelentős érdeksérelemnek a sértetti oldalon kell beállnia és annak objektíve be is kell következnie, nem elég tehát a bekövetkezés veszélye. Fontos továbbá a személyes adatok kezelésére vonatkozó jogszabályi előírások és a jelentős érdeksérelem közötti okozati összefüggés bizonyíthatósága is, mivel az okozati összefüggés hiányában a bűncselekmény nem valósul meg. A jelentős érdeksérelem okozásával megvalósítható személyes adattal visszaélés materiális bűncselekmény. Az elkövetési magatartás és az eredmény között okozati összefüggésnek kell fennállnia. A jelentős érdeksérelem okozásával megvalósítható személyes adattal visszaélés az eredmény bekövetkeztével válik befejezetté. Az 1/2012-es büntető jogegységi határozat kimondja, hogy a jelentős érdeksérelem okozásával elkövetett személyes adattal visszaélés elkövetője nem csak adatakezelő lehet, hanem bárki.

A bűncselekmény elkövetésének gyanújához elég, ha az adatvédelmi jogszabályok rendelkezéseit haszonszerzési célból, tehát anyagi haszonszerzésre törekedve sérti meg az elkövető, nem szükséges, hogy az elérni kívánt hasznot realizálja is. A haszonszerzési célból elkövetett bűncselekmény pedig csak egyenes szándékkal követhető el. A célzatnak már a bűncselekmény megkezdése előtt fenn kell állnia és annak közvetlen okozati összefüggésben kell lennie a személyes adatok védelméről vagy kezeléséről szóló törvényi rendelkezések megszegésével. A haszonszerzési célzat lehet például az anyagi előnyért történő adattovábbítás, amely még nem feltételezi a jelentős érdeksérelem bekövetkezését.

A személyes adattal visszaélés másik lehetséges elkövetési alakzatú a Btk. 219.§-ának (1) bekezdés a) pontja, továbbá a (2) bekezdése szerint, amikor az adatok biztonságát szolgáló intézkedés elmulasztásával, illetve a tájékoztatási kötelezettség megszegésével követik el azt. Ez az elkövetési magatartás a GDPR 5. cikkét sérti meg. A bűncselekmény elkövetője olyan személy lehet, akit ilyen kötelezettség terhel. Azt, hogy pontosan milyen személyi kör tartozhat bele az elkövetői körbe az Infotv. vonatkozó rendelkezései között kell elsősorban keresni.

Az Infotv. az adatbiztonság követelményével kapcsolatban úgy fogalmaz, hogy az adatkezelő, illetve tevékenységi körében az adatfeldolgozó köteles gondoskodni az adatok biztonságáról, köteles továbbá megtenni azokat a technikai és szervezési intézkedéseket és kialakítani azokat az eljárási szabályokat, amelyek e törvény, valamint az egyéb adat- és titokvédelmi szabályok érvényre juttatásához szükségesek. Az adatok biztonságát szolgáló intézkedés elmulasztásával elkövetett, jelentős érdeksérelem okozó vagy haszonszerzési célból elkövetett bűncselekményt ezek alapján csak az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó követheti el.

A személyes adatok kezelésével kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségről az Infotv. vonatkozó meghatározása nem mondja ki, hogy az csak az adatkezelőt terhelné. Tehát az elkövető nem csak az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó, hanem bárki lehet, így akár az adatkezelővel munkaviszonyban álló harmadik személy is elkövetheti. Fontos továbbá, hogy a tájékoztatási kötelezettség megszegése a törvényi tényállás szerint csak más, vagy másoknak okozott jelentős érdeksérelem okozásával követhető el. A törvény ezen bekezdése tehát nem rendeli büntetni a tájékoztatás megszegésével haszonszerzési célból elkövetett magatartásokat.

A Btk. 219. § (3) és (4) bekezdéseiben végül a személyes adattal visszaélés bűncselekmény minősített eseteiről. Ezek szerint súlyosan büntetendő, aki a személyes adattal visszaélést különleges adatra követi el. Ennek értelmében különleges adat a faji eredetre, a nemzetiséghez tartozásra, a politikai véleményre vagy pártállásra, a vallásos vagy más világnézeti meggyőződésre, az érdek-képviseleti szervezeti tagságra, a szexuális életre vonatkozó személyes adat, az egészségi állapotra, a kóros szenvedélyre vonatkozó személyes adat, valamint a bűnügyi személyes adat. Minősített esetet képez, ha a személyes adattal visszaélést hivatalos személyként vagy köz megbízatás felhasználásával követik el.

A személyes adattal visszaélés bűncselekményre példa az úgynevezett személyiséglopás, amikor az elkövető egy hamis profilt hoz létre egy létező személy személyes adatainak felhasználásával.

Megvalósul a személyes adattal visszaélés bűncselekmény akkor is, ha a sértett magánjellegű képeit kollégák részére szétküldik.

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 34. §-a értelmében a rendőrség az általános nyomozóhatóság. A Btk. 219. §-ába ütköző személyes adattal visszaélés bűncselekmény nyomozását is fő szabály szerint így a rendőrség végzi. Ennek ellenére előfordul, hogy a NAIH állást foglal, vagy akár eljárást folytat le egy olyan ügyben, amiben büntetőeljárás indult, vagy van folyamatban.

Az Infotv. nem zárja ki, hogy ugyanabban az ügyben párhuzamos adatvédelmi vizsgálati/hatósági eljárás és nyomozás is legyen egyidejűleg folyamatban, azonban erre csak ritkán és szűk körben kerülhet sor. Például a nyomozóhatóság kéri a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságot (továbbiakban: NAIH-t), vagy az általa folytatott eljárása során a NAIH tesz feljelentést. A NAIH hatósági eljárása kizárólag a GDPR (Infotv.) megsértésének kérdésére terjedhet ki, a NAIH a büntetőjogi felelősség kérdésében nem foglalhat állást. Előfordul, hogy a NAIH megállapítja a GDPR (Infotv.) sérelmét, azonban a büntetőeljárás mégis eredménytelenül zárul, mert például nincs jelentős érdeksérelem, vagy jogtalan haszonszerzési cél.

A párhuzamos eljárás előfordulhat olyan esetben, ha az illetékes rendőrkapitányság arra kéri a NAIH-t, hogy folytasson le vizsgálati eljárást, mivel ők egy nyomozás során megállapították, hogy nem

történt a Btk. szerinti személyes adattal visszaélés, azonban az adatkezelő (egy kocsmá üzemeltetője) a kamerarendszerét nem jelentette be a NAIH által (a GDPR hatályba lépése előtt) vezetett adatvédelmi nyilvántartásba. Ha az adatvédelmi hatósági eljárásban olyan körülmények merültek fel, ami megalapozhatja a bűncselekmény elkövetésének gyanúját is, akkor a NAIH feljelentést tehet több esetben is személyes adattal visszaélés miatt a rendőrségen.

5.2. Tiltott adatszerzés büntette

A Btk. 422.§-a szerinti tiltott adatszerzés büntette az állami monopólium alá tartozó titkos adatgyűjtéshez, információszerzéshez hasonló, jogosulatlan magatartások szankcionálását jelenti.

A bűncselekményt az követi el, aki személyes adat, magántitok, gazdasági titok vagy üzleti titok jogosulatlan megismerése céljából

a) más lakását, ahhoz tartozó egyéb helyiségét vagy az azokhoz tartozó bekerített helyet titokban átkutatja,

b) más lakásában, ahhoz tartozó egyéb helyiségében vagy az azokhoz tartozó bekerített helyen történeteket technikai eszköz alkalmazásával titokban megfigyeli vagy rögzíti,

c) más postai küldeményét vagy egyéb zárt küldeményét titokban felbontja vagy megszerzi, és annak tartalmát technikai eszközzel rögzíti,

d) elektronikus hírközlő hálózat vagy eszköz útján, illetve információs rendszeren folytatott kommunikáció tartalmát titokban kifürkészi, és az észlelteket technikai eszközzel rögzíti,

e) információs rendszerben kezelt adatokat titokban kifürkészi, és az észlelteket technikai eszközzel rögzíti, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Ugyanígy büntetendő az is, aki fedett nyomozó, illetve titkos információgyűjtés folytatására vagy leplezett eszközök alkalmazására feljogosított szervvel titkosan együttműködő személy kilétének vagy tevékenységének megállapítása céljából gyűjt információt, illetve az is aki a már említett módon

megismert személyes adatot, magántitkot, gazdasági titkot vagy üzleti titkot továbbít vagy felhasznál.

Úgyszintén büntetendő, ha a nyilvános vagy a közönség részére nyitva álló helyen kívül más helyiséget, területet (például üzem), járművet (kivéve közösségi közlekedési eszköz), más használatában lévő tárgyat titokban átkutat vagy a történeteket technikai eszköz alkalmazásával titokban megfigyeli vagy rögzíti.

A bűncselekmény egyenes szándékkal követhető el, az elkövetési magatartások büntetendőségéhez a személyes adat, a magántitok, az üzleti titok vagy a gazdasági titok megismerésének célzata szükséges.

Minősített esetei, amikor hivatalos eljárás színlelésével, üzletszerűen, bünszövetségben vagy jelentős érdeksérelem okozásával követik el a bűncselekményt. Ilyen esetekben 1-5 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő a cselekmény. Hangsúlyozandó, hogy a hivatalos eljárás színleléséhez nem elegendő a hivatalos személyi minőség színlelése, emellett konkrét hivatalos eljárás színlelése is szükséges.

A Btk. 422/A.§-a szerint pilóta nélküli légi jármű jogosulatlan használatával is elkövethető a bűncselekmény, azonban csak magánindítványra büntethető, és ha más bűncselekmény nem valósul meg, akkor vétség miatt elzárással büntetendő. Ez az alakzat lényegében a drónnal történő felvétel készítésének az esete, mely napjainkban egyre inkább elszaporodik.

Súlyosabban büntetendő, ha a drónfelvételt nyilvánosságra hozzák.

Ezen elkövetési alakzat esetében nem tényállási elem, a titkosság, szemben a tiltott adatszerzés más, hasonló tényállásaival, ami azt jelenti, hogy akkor is megvalósulhat, ha az érintett személy észlelti a pilóta nélküli járművet.

A Bizottság 2019. március 12-i (EU) 2019/945 felhatalmazáson alapuló rendeletének 3. cikke fogalmazta meg azt, hogy a pilóta nélküli légi jármű bármely olyan légi jármű, amely a fedélzetén

tartózkodó pilóta nélkül üzemel vagy amelyet ilyen módra terveztek és amely önálló vagy távirányítással történő üzemelésre képes.

5.3. Információs rendszer vagy adat megsértése

A Btk. 423.§-a szerinti bűncselekmény jogi tárgya az információs rendszerek megfelelő működéséhez és a bennük tárolt, feldolgozott, továbbított adatok megbízhatóságához, hitelességéhez, valamint titokban maradásához fűződő érdek.

Elkövetési tárgy lehet az információs rendszer vagy annak valamely eleme, valamint az információs rendszerben tárolt adat. Az információs rendszer a Btk. 459.§ (1) bekezdés 15. pontja szerint az adatok automatikus feldolgozását, kezelését, tárolását, továbbítását biztosító berendezés, vagy az egymással kapcsolatban lévő ilyen berendezések összessége.

Három elkövetési magatartással valósulhat meg a bűncselekmény, az adatokhoz való a jogosulatlan hozzáféréssel, a működés akadályozásával és az ún. adatvisszaéléssel, amikor az adatot jogosulatlanul vagy jogosultsága kereteit megsértve megváltoztat, töröl vagy hozzáférhetetlenné tesz.

A Btk. 423. § (1) bekezdés szerinti, az információs rendszerbe történő jogosulatlan belépés az információs rendszer feltörését jelenti, azaz a rendszer védelmét és biztonságát szolgáló intézkedés megsértését vagy kijátszását. Az elektronikus betörés irányulhat az elkövető által felhasznált számítógépen vagy mobiltelefonon tárolt rendszerre, illetve közvetetten is a gép által elérhető kommunikációs hálózatokon keresztül távoli rendszerre is. A jogosulatlan belépés csak akkor valósulhat meg, ha az adott rendszer eleve védett a jogosulatlan használattól, felhasználói azonosító és jelszó, ujjlenyomat stb. alkalmazásával.

Ha az elkövető ugyan jogosult a rendszerbe való belépésre, ám a jogosultság kereteit túllépi, illetve azzal ellentétesen bennmarad, ugyancsak elköveti a bűncselekményt. Így például olyan esetekben, ha valaki a rendszert csak hivatali célra, vagy azt csak munkaidőben használhatja és ezen kereteket megsértve tevékenykedik.

A Btk. 423. § (2) bekezdés az információs rendszerrel kapcsolatos. Az a.) pont szerinti alakzat a rendszer működésének jogosulatlan akadályozását eredményezi. Ez megtörténhet az adat bevitelével, továbbításával, törlésével is.

A Btk. 423. § (2) bekezdés b) pontba foglalt adatvisszaélés elkövetési magatartásai az információs rendszer adatainak jogosulatlan megváltoztatása, törlése vagy hozzáférhetetlenné tétele. Az adat fogalmát a Btk. vonatkozó rendelkezése adja meg, mely szerint információs rendszerben tárolt, kezelt, feldolgozott vagy továbbított tények, információk vagy fogalmak minden olyan formában való megjelenése, amely információs rendszer általi feldolgozásra alkalmas, ideértve azon programot is, amely valamely funkciónak az információs rendszer által való végrehajtását biztosítja. Az adat megváltoztatását jelenti a teljes vagy részleges törlés is. Az adat hozzáférhetetlenné tétele már azzal is megvalósul, ha a jogosult számára rejtve marad, akár átmeneti jelleggel. „Megvalósította a bűncselekményt a főiskola számítástechnikai hálózatának felügyeletét ellátó informatikus, aki a hallgatók vizsgakötelezettségét és vizsgaeredményeit nyilvántartó számítástechnikai rendszerben levő adatok jogosulatlan megváltoztatásával - a vizsgát előírás ellenére nem tett hallgatóval kapcsolatban - olyan adatokat rögzített a rendszerben, amelyek szerint a hallgató a meghatározott tantárgyból eredményes vizsgát tett.”

A cselekmények szándékosan valósíthatók meg.

„Az első fordulat esetén a bűncselekmény a belépéssel befejezett, a bennmaradással megvalósítás viszont jogellenes állapotot eredményez, tehát ennek az állapotnak az előidézése a befejezettséget jelenti, a megszűnése pedig bevezetté teszi a bűncselekményt. Az akadályozó alakzat az információs rendszer működésének akadályozásával válik befejezetté. A bűncselekmény elkövetője tettesként bárki lehet, tehát az információs rendszerbe kívülről belépő ugyanúgy, mint az információs rendszer ezzel megbízott kezelője.”¹⁶

¹⁶ Szaktv. 40.§ 2) bekezdés

Amennyiben az adatvisszaélés kárt okoz, a Btk. 375. §-a szerinti információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás megállapíthatósága merül fel.

5.4. Btk. 375. § Információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás

A Btk. 375.§ (1) bekezdése szabályozott bűncselekmény törvényi tényállása:

Aki jogtalan haszonszerzés végett információs rendszerbe adatot bevisz, az abban kezelt adatot megváltoztatja, törli, vagy hozzáférhetetlenné teszi, illetve egyéb művelet végzésével az információs rendszer működését befolyásolja, és ezzel kárt okoz, bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Minősített eset, ha a bűncselekmény jelentős vagy nagyobb kárt okoz és üzletszerűen vagy bűnszövetségben követik el. Még súlyosabban büntetendő ha megállapítható az üzletszerűség vagy bűnszövetség és a bűncselekmény különösen nagy vagy különösen jelentős kárt okoz.

6. A büntetőeljárás nyilvánossága

A büntetőeljárás nyilvánossága elsősorban a tárgyalás nyilvánosságát jelenti. A nyilvánosság azt jelenti, hogy nem csak az ügyben érintettek (felek, képviselőik, tanúk stb.) vehetnek részt, hanem bárki, akár személyesen, akár a tömegtájékoztatási eszközök segítségével. A tárgyalás nyilvánosságának jelentősége miatt az csak a törvényben meghatározott esetekben korlátozható vagy zárható ki. A törvényben felsorolt ilyen lehetőség, ha az eljárásban részt vevő kiskorú, az eljárásban részt vevő személyek, tanú védelme vagy minősített adat vagy egyéb védett adat védelme miatt kerül sor a nyilvánosság korlátozására. Tekintettel arra, hogy az ítélet rendelkező részében nincsenek olyan adatok, amelyek sérthetnék a zárt tárgyalással védett érdekeket, így azt teljes terjedelmében nyilvánosan kell kihirdetni.¹⁷

¹⁷ Magyarázat a GDPR-ról , Wolters Kluwer Hungary, Budapest, 2021